

1. Video-opdracht

Voer zelf een gedragsobservatie uit van een dier. Dit mag een huisdier zijn, of een dier in het 'wild' (geen Homo sapiens sapiens). Dit dier moet je voor 10 minuten aaneengesloten filmen. Maak op basis van dat filmpje een protocol en een ethogram. Het ethogram moet elke 10 seconden een gedragsbeschrijving weergeven. Een voorbeeld staat op bladzijde 124 van het tekstboek. Deze opdracht mag je in tweetallen uitvoeren.

Benoem daarna kort welk aangeleerd gedrag is geobserveerd (met de tijden in het filmpje).

Als duo lever je in:

- filmpje
- protocol
- ethogram
- benoeming van het aangeleerde gedrag met de tijden in het ethogram

2. Werkplan

Schrijf een werkplan op basis van gedragsonderzoek. Probeer dit zo uit te denken, zodat het onderzoek zo objectief mogelijk kan worden uitgevoerd. Het onderzoek zelf hoef je niet uit te voeren. Je bent dus vrij in de keuze van het organisme en welke middelen je nodig zou hebben voor jouw onderzoek. Deze opdracht voer je zelfstandig uit.

Je hebt de keuze uit twee soorten onderzoeken:

- Aangeleerd-gedragsonderzoek

Onderzoeken of je een organisme iets kan aanleren.

óf

Onderzoeken of bepaald gedrag aangeleerd of aangeboren is.

Dit kan je doen aan de hand van de leerprocessen beschreven in het tekstboek (blz. 130 t/m 132).

- Sociobiologisch gedragsonderzoek

Onderzoek doen naar sociaal gedrag tussen tussen organismen van dezelfde soort.

Gedrag dat je wilt onderzoeken kan je 'observeren' aan de hand van sociale interacties die beschreven staan in het tekstboek (blz. 133 t/m 136).

Wat er beschreven moet staan in het werkplan:

- Probleemstelling, onderzoeksvraag, hypothese, verwachting, werkplan & benodigheden (TB: blz. 123).
- Beschrijf ook hoe de controlegroep (of het controle experiment) is vormgegeven.
- Beantwoording van de onderstaande vragen:
  1. Welke prikkels kunnen het gedrag beïnvloeden van het organisme in je experiment?
  2. Zitten daar sleutelprikkels of supranormale prikkels tussen?